

А.М. Сесь, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.В. Піддубний, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ЩОДО АСПЕКТІВ НАВЧАННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ ІЗ ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Професійне навчання працівників – процес цілеспрямованого формування у працівників спеціальних знань, розвиток необхідних навичок та умінь.

Первинна професійна підготовка – це здобуття професійно-технічної освіти особами, які раніше не мали робітничої професії або спеціальності іншого освітньо-кваліфікаційного рівня, що забезпечує відповідний рівень професійної кваліфікації.

Перепідготовка робітників – це професійно-технічне навчання, спрямоване на оволодіння іншою професією робітниками, які здобули первинну професійну підготовку.

Підвищення кваліфікації робітників – це професійно-технічне навчання робітників, що має можливість розширювати і поглиблювати раніше здобуті професійні знання, уміння і навички на рівні вимог виробництва чи сфери послуг.

Навчання з питань охорони праці – навчання працівників, учнів, курсантів, студентів, слухачів з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт.

Базовими нормативними документами, які встановлюють вимоги щодо професійного навчання, є «Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх», та «Положення про професійне навчання кадрів на виробництві». Необхідність проходження працівниками спеціального навчання визначається галузевими нормативними документами.

Базовим нормативним документом, який встановлює вимоги щодо навчання з питань охорони праці, є НПАОП 0.00-4.12-05. Організація навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників на підприємстві здійснюється працівниками служби кадрів або іншими спеціалістами, яким роботодавцем доручена організація цієї роботи.

Форми проведеного навчання визначаються перед проведенням навчання залежно від програми навчання та з урахуванням наявних на підприємстві засобів навчання.

Порядок проведення підвищення кваліфікації працівників регламентує Положення №127. Підвищення кваліфікації робітників здійснюється за такими формами:

- виробничо-технічні курси;
- курси цільового призначення;
- інші форми підвищення кваліфікації робітників, що визначаються суб'єктами господарювання.

Підвищення кваліфікації керівників та фахівців здійснюється за такими формами:

- спеціалізація;
- довгострокове підвищення кваліфікації;
- короткострокове підвищення кваліфікації;
- стажування.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб, які повинні у встановленому порядку пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці (пп. 3.10, 3.11 НПАОП 000-4.12-05). Члени комісії з перевірки знань з питань охорони праці підприємства повинні отримати право бути членом такої комісії, для чого необхідно пройти навчання та перевірку знань у навчальному закладі, який отримав Декларацію відповідності матеріально-технічної бази роботодавця вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

Первинна перевірка знань з питань охорони праці проводиться після прийняття працівника на роботу до допуску його до самостійної роботи. Основна мета первинної перевірки знань – встановити фаховий рівень новоприйнятого працівника та придатність його до виконуваних робіт.

Періодичність проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці визначають нормативно-правові акти з охорони праці. Посадові особи проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці періодично 1 раз на 3 роки.

При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівник протягом 1 місяця проходить повторне навчання і повторну перевірку знань (п. 3.16 НПАОП 0.00-4.12-05).

Аналіз наглядової діяльності свідчить, що в сьогоденні умовах господарювання збільшення кількості видів перевірок знань працівників та їх посвідчень не впливають на безпеку праці. Своєчасне і якісно проведене навчання з питань безпеки праці є однією з умов ефективної роботи працівника та запорукою зниження рівня виробничого травматизму.